

**הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"**

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת ראה

תורת

כל אדם מכריע את העולם

דברים פרק יא (כו) ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: (כו) את הברכה אשר תשמעו אל מצוות יקוק אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום: (כוז) והקללה אם לא תשמעו אל מצוות יקוק אלהיכם וסרתם מן הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אזרי אלהים אזרים אשר לא ידעתם:

שאלות:

א { והקשה האור החיים דברים פרק יא פסוק כו ראה אנכי נותן וגו'. למה אמר לשון יחיד כיון שכל הפרשה כולה בלשון רבים נאמרה, והוא מה שהקשו המפרשים מדוע פתח הכתוב בלשון יחיד "ראה" וסיים בלשון רבים "לפניכם"?

הרוח הנושבת בציבור:

הנה בדרך כלל כאשר נפנה לאיזה אדם לפעול ולעשות למען הכלל נתקל בדחיה שהוא אינו ראוי וחסר יכולת וכישורים ומי הוא אשר יתיימר לעשות דבר עבור כלל ישראל ובקושי הוא מתמודד עם צרכיו ובני משפחתו ואינו מסוגל יותר מכך לעשות ופוסטו עצמו בטענות כאלו ואחרות ובלבד לא לתבוע מעצמו להתאמץ, אולם התורה מלמדת אותנו שאין הדבר כך אלא לכל יחיד ויחיד יש בכוחו ויכולתו להשפיע על הכלל ואסור לשום אדם לזלזל בעצמו כי אין המדד של הקב"ה נמדד לפי הבנת בני אדם שככל שהדבר גדול ומרשים ובעל השיגים גדולים ותוצאות גדולות יגדל ערך פעולתו, אלא כל אדם ואדם נמדד לפי היכולות שלו ויתכן מעשה קטן שהוא גדול מבחינת אותו אדם ויכולותיו יחשב כמעשה הגדול ביותר ויש בכוחו להשפיע על כלל ישראל, ולכן חייב כל אדם למצות ולנצל את יכולותיו עד כמה שידו מגעת. **וכך כתב הסטייפלער בספרו חיי עולם** שאין הקב"ה דורש מהאדם יותר מיכולתו אלא אפילו התלמיד קשה ההבנה שיגע ומצא כדי מידתו, הוא חביב לפני הקב"ה כהגאון הגדול אשר השלים חוקו כפי יכולתו, ומצד אחד הוא חביב יותר מהבעל הכשרון הגדול שמצליח הרבה בתורה יתכן לפום צערא אגרא.

נראה לבאר שחובת כל אחד לחשוב שהוא מכריע את העולם:

ובזה נבא לביאור הפסוקים נלע"ד לתרץ ולבאר בהקדם דברי חז"ל **במסכת קידושין דף מ ע"א** ת"ר לעולם [דף מ ע"ב] יראה אדם עצמו כאילו חציו חייב וחציו זכאי, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו לכף חובה, שנאמר {קהלת ט} וחוטא אחד יאבד טובה הרבה, בשביל חטא יחידי שחטא אובד ממנו טובות הרבה. ר' אלעזר ב"ר שמעון אומר לפי שהעולם נידון אחר רובו והיחיד נידון אחר רובו, עשה מצוה אחת אשריו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף זכות, עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת כל העולם לכף חובה, שנאמר וחוטא אחד כו', בשביל חטא יחידי שעשה זה אבד ממנו ומכל העולם טובה הרבה ע"כ.

ועוד מבואר שהשפעת הפרט על הכלל **במסכת חולין דף צב ע"א** אמר רבי שמעון בן לקיש אומה זו כגפן נמשלה, זמורות שבה אלו בעלי בתים, אשכולות שבה אלו תלמידי חכמים, עלין שבה אלו עמי הארץ, קנוקות שבה אלו ריקנים שבישראל, והיינו דשלחו מתם ליבעי רחמים איתכליא על עליא, דאילמלא עליא לא מתקיימן איתכליא. **ללמדנו שכל עם ישראל כגוף אחד. וכן מבואר במסכת סנהדרין דף כז ע"ב** והכתיב {ויקרא כ"ו} וכשלו איש באחיו איש בעון אחיו, מלמד שכולן ערבים זה בזה. **וכן מבואר במסכת שבועות דף לט ע"א**, ומי שיש בידו למחות כו', **וכן במסכת שבת דף נד ע"ב**. ללמדנו שכל ישראל ערבים זה לזה. **עוד מבואר במסכת יומא דף פו ע"ב** תניא, היה רבי מאיר אומר גדולה תשובה, שבשביל יחיד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם כולו, שנאמר {הושע יד} ארפא משובתם אהבם נדבה כי שב אפי ממנו. מהם לא נאמר, אלא ממנו. ללמדנו שאדם אחד יכול לזכות את כל העולם.

עובדות שאדם אחד הכריע את כלל ישראל לזכות או חובה:

וכן מצינו שאדם אחד מכריע את כלל ישראל לחובה, כמבואר **אצל קרח** במדבר פרק טז (כ) ויִדְבֹר יִקְוֹק אֶל מֹשֶׁה וְאֶל אַהֲרֹן לֵאמֹר: (כא) הִבְדַּלְוּ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הַזֹּאת וְאֶכְלָה אֹתָם פְּרָגַע: (כב) וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ אֶל אֱלֹהֵי הָרוּחַת לְכָל בָּשָׂר הָאִישׁ אֶחָד יִחְטָא וְעַל כָּל הָעֵדָה תִּקְצָף: ללמדנו שבגלל קרח היה קצף על כלל ישראל.

וכן מסופר על עכן ביהושע פרק ז (א) וַיִּמְעְלוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעַל בְּחָרָם וַיִּקַּח עֶכָן בֶּן פְּרָמִי בֶן זַבְדִּי בֶן זֶרַח לְמִטָּה יְהוּדָה מִן הַחָרָם וַיַּחַר אֵף יִקְוֹק בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל: וכן ביהושע פרק כב (כ) הֲלוֹא עֶכָן בֶּן זֶרַח מֵעַל מֵעַל בְּחָרָם וְעַל כָּל עֵדַת יִשְׂרָאֵל הָיָה קֶצֶף וְהוּא אִישׁ אֶחָד לֹא גִנַּע בְּעֵזוֹ: מבואר בשביל חטא עכן נחשב שמעלו כל ישראל.

וכתב רבינו בחיי דברים פרק כט וז"ל כל איש ישראל דקדקו רבותינו ז"ל (תנחומא ב) מכאן שכל ישראל נתפסין בעון איש אחד, וראיה לזה: עכן שמעל בחרם, ואמר הקדוש ב"ה ליהושע: (יהושע ז, יא) "חטא ישראל", וכל ישראל נתפסו בעונו, וזהו לשון "כל איש ישראל" כלומר כל ישראל נתפסים בעון איש אחד, וזהו שכתוב: (ויקרא כו, לו) "וכשלו איש באחיו", ודרשו רז"ל: (סנהדרין כז ב) בעון אחיו, ללמד שכל ישראל ערביין זה בזה. ואם בפורענות מצינו שהרבים נתפסים בעון היחיד, כל שכן שהרבים נושעים בזכות היחיד, וכן אמר אליפז לאיוב: (איוב כב, לו) "ימלט אי נקי", כלומר נקי אחד ימלט כל האי, ואם האמת אתך שאתה נקי וצדיק "ונמלט" כל העיר "בבור כפיך", וכן דרשו רז"ל: (יומא לח ב) בשביל צדיק אחד העולם עומד, שנאמר: (משלי י, כה) "וצדיק יסוד עולם", שהרי מדה טובה מרובה על מדת פורענות.

**הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"**

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

וכן מצינו אצל פנחס שבזכותו הציל את בני ישראל כמו שכתוב במדבר פרק כה (י) וַיִּדְבֹר קִנְיָן אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (יא) פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַיְהוָה הָשִׁיב אֶת חַמְתֵּי מַעַל בְּנִי שְׂרָאֵל בְּקִנְיָאוֹ אֶת קִנְיָתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְיָתִי:

דברי הרה"ג רבי חיים שמואלביץ זצ"ל על כוחו של יחיד:

וראיתי בשם הרה"ג רבי חיים שמואלביץ זצ"ל ראש ישיבת מיר דיבר באחת משיחותיו על כוחו של יחיד הוא הזכיר את דברי רש"י על המלים **ויקם בלעם בבוקר ויחבוש את איתונו במדבר כ"ב כ"א**. מכאן שהשנאה מקלקלת את השורה שחבש הוא בעצמו, אמר הקב"ה רשע כבר קדמך אברהם אביהם שנאמר **וישכם אברהם בבוקר ויחבוש את חמורו**. ואמר רבי חיים שמואלביץ זצ"ל כאן מתחולל מאבק אדיר בין בלעם לאברהם הם נלחמים זה מול זה ומעשהו של אברהם שמתוך אהבתו לקב"ה הלך לקיים את ציוויו ולהקריב את בנו הציל אותנו את עם ישראל מהסכנה שריחפה עלינו מכוונתו של בלעם. ומה פירוש כבר קדמך אברהם, לכאורה ניתן להסביר זאת בפשטות שאברהם קדם לבלעם בארבע מאות שנה ומי שהוא ראשון כוחו גדול יותר, אך ניתן לפרש זאת בצורה אחרת על בלעם נאמר ויקם, ואילו על אברהם וישכם ומשמעות וישכם קם מוקדם יותר מאשר ויקם, כלומר אברהם קם מוקדם יותר מבלעם ומה משמעות הדבר אדם משכים לקום כדי לעשות את מה שחביב עליו כשם שמצוי אצל ילדים המקדימים לקום ביום של טיול לעומת יום לימודים רגיל. אברהם קם לפני בלעם זאת אומרת אהבתו לקב"ה היתה יותר חזקה משנאתו של בלעם לעם ישראל שניהם נהגו במסירות חבשו הם בעצמם אך כוחו של אברהם היה גדול יותר וזהו כוחו של היחיד כשיש לאדם מסירות רבה כוחו הוא עצום בכוח זה הוא מהווה עוגן הצלה ומסוגל לבצע מהפכות רוחניות אדירות וכל שמסירותו ואהבתו גדולות יותר כן כוחו חזק יותר כך אמר הרב חיים שמואלביץ זצ"ל. ואכן יש לכך דוגמאות בתורה המוכיחות מה גדול כוחו של היחיד במהלך ההיסטוריה הוכח כי תופעות גדולות בעולמנו חיוביות אך גם שליליות התחילו מיחידים. אחת הדוגמאות החיוביות הנפלאות מהווה מרת שרה שנירר ע"ה שנוכחה במצב הירוד של חינוך בנות ישראל בפולין ולבדה בלי ארגון ובלי מסגרת החלה ללמד לימודי יהדות לקבוצה של בנות היתה זו קבוצה של עשרים וחמש ילדות וממנה צמחה המערכת העצומה של בתי ספר לבנות הקיימת בסייעתא דשמיא בכל העולם היהודי בית יעקב.

דאגה לתלמיד בודד שמתקשה בלימודו משפיע על כל הדור:

ועוד יותר חז"ל מלמדים אותנו כאשר כתבנו שבוע שעבר שלא רק במעשים שהתוצאה שלהם גדולה היא שמשפיעה על הכלל אלא אפילו מעשה לכאורה פעוט יכול לזכות את כלל ישראל, **במסכת עירובין דף נ"ד ע"ב** רב פרידא הוה ליה ההוא תלמידא דהוה תני ליה ארבע מאה זימני וגמר יומא חד בעיוה למלתא דמצוה תנא ליה ולא גמר א"ל האידנא מאי שנא א"ל מדההיא שעתא דא"ל למר איכא מילתא דמצוה אסחאי לדעתאי וכל שעתא אמינא השתא קאי מר א"ל הב דעתך ואתני לך הדר תנא ליה ד' מאה זימני אחריני נפקא בת קלא וא"ל ניחא לך דליספו לך ד' מאה שני או דתיזכו את ודרך לעלמא דאתי אמר דניזכו אנא ודריי לעלמא דאתי א"ל הקב"ה תנו לו זו וזו.

ממעשה זה חז"ל מלמדים אותנו שבשביל תלמיד אחד המתקשה בלימודו חסר כישרונות שאולי כל ההשקעה לבטלה, אך למרות זאת עמל ויגע ר' פרידא בכל לבו ורצונו שתלמיד זה יבין את סוגיית הגמרא היה חוזר לו ארבע מאות פעם ובמקרה זה חזר לו שמנה מאות פעם שנראה שהדבר ביטול תורה ממש ואף שנגרם הדבר באשמת התלמיד בכל זאת ישב וחזר לו עוד ארבע מאות פעם, מעשה זך זה ללמד תורה ליחיד היה בכוחו לזכות לכל בני דורו לחיי נצח, וכן להשפיע על ר' פרידא שיוסיפו לו עוד ארבע מאות שנים על חייו, יותר מללמד תורה לרבים ולא לפים, **ועניינו כדברנו** שאין אנו יודעים ערך תלמיד אחד או עני אחד במעשה אחד זך ונקי לשם מצוה כוחו גדול בשמים לאין ערוך ואין לנו את קנה המידה לשכר זה. **ואף גם זאת עלינו להתבונן** שאין שכר זה על לימוד תורת רבי פרידא אלא על לימוד תורה של אותו תלמיד קשה הבנה איך היה מסוגל לשמוע שמנה מאות פעם בכדי להבין קטע בסוגיא ואותו לימוד עשה נחת רוח לפני הקב"ה עד שהשפיע על כל בני דורו, ללמדנו גם לימוד של תלמיד פשוט שאין ספק שלא יהיה לעולם גדול הדור במושגי האנושות כי ידיעותיו יהיו קטנות ביותר והשגותיו יהיו מעטים וידיעותיו אם יהיו בודדות ולמרות זאת אותה תורה הפכה אותו להיות גדול בישראל יותר מגדולי הדור אשר בהשפעתה זכו כל בני דורו לעולם הבא, ולכן מי יודע בכל מעשה שעושה האדם במסירות נפש אפילו אדם הפשוט ביותר ומעשה הקטן ביותר יתכן והוא המעשה אשר יכריע את כל העולם לטובה.

ללמדנו שאדם אחד יכול להציל את כלל ישראל ע"י מעשיו.

ובזה נבא לבאר לשון המקרא. הראת לדעת כי כוחו של היחיד בישראל להכריע את העולם במעשיו לטוב ולמוטב, ולזאת כותבת התורה ראה אנכי בלשון יחיד בהיות והתורה מדברת לכל יחיד ויחיד שעליו לדעת כי אנכי נותן לפניכם הכוונה בזה שכלל ישראל תלוי במעשיו ואינם רק השפעה על עצמו בלבד, כי בחטא אחד יכול להכריע העולם כולו לחובה ובמצוה אחת יכול להכריע את כל העולם לזכות, ובפרט כעת שמתקרבים ימי הסליחות וכבר אמרו הדרשנים אחרי ארי ולא אחרי אשה הרמו אחרי חודש אב שמזלו אריה ולא אחרי אלול שמזלו בתולה שעל כל אחד להשתדל יותר בקיום המצות.

דבר בית הלוי השפעת מעשה של יחיד הוא על כל העולם כולו:

אדם המקיים מצוה הרי הוא משפיע בכך השפעה טובה על העולם כולו ובזה מבאר הבית הלוי דברי הגמרא **חגיגה ט"ו זכה צדיק נוטל חלקו וחלק חברו בגן עדן נתחייב רשע נוטל חלקו וחלק חברו בגיהנם**. לכאורה לא מובן איך יקרה כדבר הזה שהצדיק יזכה בחלק חברו במה שלא עמל בו וכן להיפך מדוע יתחייב הרשע בדבר שלא חטא בו אך ביאור

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

הדבר כי יתכן שיבוא הצדיק לעולם האמת וימצא לפניו המון המון מעשים הנחשבים לזכותו ויאמר הרי לא עשיתי את כל המעשים הללו מהיכן באו כל אלה לחלקי, וכן הרשע עשוי להיות מופתע מריבוי מעשים רעים המיוחסים אליו, יתברר להם שכל זאת הגיע להם בגין השפעות שהיו למעשיהם על העולם כולו, לכן הצדיק נוטל גם מחלק חבירו שהושפע ממנו לטובה והרשע נוטל מחלקו של חבירו שהושפע ממנו לרעה ועיין שם שהאריך עוד בזה. מכאן נשכיל להבין מה רב ערכו של כל מעשה מצוה הן במצוות שבין אדם למקום והן במצוות שבין אדם לחברו מה רבה ועצומה זכותו של מקיים המצוה ואפילו אם הוא נער צעיר שבעשותו מצוה כל שהיא הוא מביא תיקון וקדושה לעולם כולו, מאידך גדול ונורא הוא הפגם שבכל חטא שעל ידו נגרם קלקול בבריאה וממנו מתפשטת טומאה בכל העולם, וההשפעות האלו הן לטובה והן לרעה לא על הבריות לבד הן כי אם גם על החי על הצומח ועל הדומם הבריאה כולה נתונה להשפעות של כל יחיד ויחיד אכן מה גדול הוא כח המעשה של האדם.

מעשה עם הגר"ח שמולוביץ כוחו של יחיד בזמננו:

רבי חיים שמואלביץ זיע"א סיפר באחת משיחותיו שבמלחמתו ששת הימים הוא באחד המקלטים שליד הישיבה היה זה מקום קטן ושהו בו מאתיים איש היה דחוס מאוד וכולם פחדו ההפגזות היו כבדות ביותר פצצות ופגזים נפלו ללא הרף פחד מוות כולם כבר קראו שמע ישראל, הערבים היו כמרחק של כמה מטרים משם, לפתע קמה אשה אחת פרצה בבכי נרגש ואמרה בקול רם ליד כולם רבונו של עולם בעלי עזב אותי וברח לאמריקה לפני שנים רבות כבר למעלה מעשרים שנה שאני עגונה בלי מזונות בלי גט אין לי כסף לחתן את הבנות ואף על פי כן למרות העוול הגדול שגרם לי אני מוחלת לו בלב שלם, אף אתה רבונו של עולם מחול לבניך, מיד הפסיקו ההפגזות ואמר רבי חיים שמואלביץ שברור לו כשמש שתפילתה של אותה צדקת התקבלה לפני כסא הכבוד ובזכותה הפסיקו ההפגזות.

זעקת השבת בזמננו:

והנה לדוגמה נתייחס לדבר האקוטאלי שכל התקשורת עוסקת על חילול שבת בעבודות הרכבת בתל אביב לכאורה רבים יאמרו בליבם מה לנו ולאותם שמחללים את השבת הרי בלאו הכי הם מחללים את השבת ומדוע צריך לעשות רעש מהדבר ולהילחם על כך, אולם אינם אלא טועים החושבים כך בהיות וכל מעשה שנעשה בישראל הוא משפיע על כלל ישראל ואותם היחידים שמחללים את השבת הם אסון לכלל ישראל. **ואכן ראיתי שמעין זה כתב בספר באר יצחק לרב יצחק ברנר על כך:** מבואר בגמרא שבת קיח ע"ב אמר רב יהודה אמר רב אלמלי שמרו ישראל שבת ראשונה לא שלטה בהן אומה ולשון שנאמר שמות טז בזו ויהי ביום השביעי יצאו מן העם ללקוטי וכתוב בתריה שם יז ח ויבא עמלק. וכפי הידוע כי כבר בפעם הראשונה שנצטוו וקיבלו בה ישראל את השבת באותה שבת כשהיו במרה כבר אז קלקל השטן כבר אז הוא דאג שיהיו מקצת אנשים שיחללו רח"ל את השבת, ואכן לולי אותם אנשים חוטאים לא היה להם לישראל שעבוד מלכויות לא היתה שולטת בהם אומה ולשון כך היתה נמנעת מהם הגלות עם כל הצער והסבל הכרוך בה לאורך כל הדורות והיו נמנעים מהם המלחמות וכל יסורי השכול חבל על דאבדן ולא משתבחין. יש אנשים התמהים שואלים אותי לפעמים וכי מה אכפת לנו מאותם אנשים המחללים את השבת רח"ל במה הם מפריעים לנו ומדוע לא די לנו בזה שאנו שומרים אותה, צריכים הם לדעת כי אין זה נכון כלל וכלל כל ישראל ערבים זה בזה **וכדברי הגמ' סנהדרין כז ע"ב** לו הייתי משוכנע כי חילול השבת שלהם רח"ל אינו מפריע לי כלל כך גם אינו שייך אלי כלל אולי צודקים היו. אך כולנו באותה הספינה יהודי אחד שחוטא יש במעשה יחיד שלו להמיט אסון על עם ישראל כולו כי כולנו מקשה אחת אתה אחד ושמן אחד ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ השבת צריכה היא שתאחד ואוי לה לשבת אם היא מחלקת ומפרידה אם חלק מן העם הולך בה לבית הכנסת והחלק השני רח"ל הולך למקומות אחרים כי השבת סופה שתובעת את עלבונה. **וידועים דברי המדרש ויקרא רבה פרשה ה' פיסקא ו', וכן בילקוט שמעוני ירמיה פרק נ' רמז שלד תני** רשב"י משל לבני אדם שהיו יושבין בספינה נטל אחד מהן מקדח והתחיל קודח תחתיו אמרו לו חבריו מה אתה יושב ועושה אמר להם מה אכפת לכם לא תחתני אני קודח אמרו לו שהמים עולין ומציפין עלינו את הספינה ע"כ.

ולזאת אנכי אומר ישר כוחם של חברי הכנסת של ציבור שומרי התורה אשר צועקים וזועקים את זעקת השבת להציל את כלל ישראל כי אין דומה חילול שבת הפרטי לנעשה בפרהסיא שאין ספק שחומרנו גדולה יותר ומזיקה לכלל ישראל ותחזקנה ידם וכל הנלחם על כבוד השבת זוכה מידה כנגד מידה שכבודו הולך וגדל כי שבת היא מקור הברכה.

מוסר השכל:

עלה בידנו ללמוד מהפרשה ומאמרי חז"ל עד כמה כל יחיד ויחיד צריך לתבוע מעצמו לעשות אשר ביכולתו למען הכלל כי אין תוצאת ההשיג קובע את גודל המעשה בעיני השי"ת אלא כל אחד נמדד לפי יכולותיו ומעשה של אדם פשוט ביותר וקטן ביותר יכול לחולל מהפך בעולם בזכותו, ולכן החלש יאמר גיבור אני, ובזה נוכל להתחיל כבר את הכנתנו לקראת הימים הנוראים אשר ממשמשים ובאים, וכידוע שכבר מתחילת אלול שהן ימי הסליחות והרחמים כל אדם מפשפש במעשיו, ויעזור השם שנזכה כולנו להשפיע לטובה על כלל ישראל ועל הפרט, ונזכה לכתובה וחתימה טובה אמן.

בידידות ואהבה
הצב"י מרדכי מלכא ס"ט